

Evropa jako civilizace a jako kultura [2017]

Na Evropu je možno se dívat různě, jako na kontinent (možná spíše jen jako na výběžek asijského kontinentu), jako na historii (s nepříliš přesnými hranicemi), jako na civilizační proces, jako na kulturně dějinný útvar, jako na soubor myšlenkových a duchovních tradic atd. atd. Ještě snad komplikovanější to je s tím, koho považovat za Evropana: je to člověk, který žije na evropské půdě, tj. v nějaké evropské zemi? Nebo je spíše důležité, jak se chová, jak jedná, jakým způsobem žije? Máme posuzovat evropanství (či evropanskost) člověka podle nějakých rozpoznatelných známek či údajů – anebo budeme evropanství (či evropanskost) hledat v přijetí a zachovávání určitých závazků, povinností, nebo spíše představ či způsobů myšlení? Důležitá je také otázka, jak se člověk Evropanem stává, jak se z Ne-evropana mění v Evropana? Apoštol Pavel se dovolává toho, že se jako Říman už narodil; může se dítě narodit už jako Evropan?